

CÂU HỎI THẢO LUẬN TẠI HỘI THẢO
PHỔ BIẾN THÔNG TƯ SỐ 10/2021/TT-BTNMT NGÀY 30/6/2021
QUY ĐỊNH KỸ THUẬT QUAN TRẮC MÔI TRƯỜNG VÀ QUẢN LÝ
THÔNG TIN, DỮ LIỆU QUAN TRẮC MÔI TRƯỜNG

Khu vực miền Nam, ngày 27 tháng 8 năm 2021

1. Trung tâm Quan trắc môi trường thành phố Hồ Chí Minh:

- DN là đơn vị đầu tư hệ thống QT nước thải, khí thải, Cơ quan QLNN đầu tư hệ thống QT NM&KKXQ. Tuy nhiên trong Thông tư phần NT, KT, NM lại ghi là có thể tham khảo áp dụng các hệ thống QT tự động theo Tiêu chuẩn Anh, Mỹ, không có Tiêu chuẩn Hàn, Nhật; nhưng riêng phần KKXQ lại ghi là bắt buộc. Như vậy sẽ khó khăn trong quá trình thực hiện.

Trả lời: Về quan trắc tự động không khí xung quanh, do đây là Nhà nước đầu tư nên Thông tư yêu cầu thiết bị phải theo tiêu chuẩn Anh, Mỹ để bảo đảm chất lượng kỹ thuật. Còn quan trắc khí thải, nước thải là do doanh nghiệp đầu tư nên Thông tư chỉ khuyến khích.

- QTMT thì Nhà nước chỉ nên đưa ra các sân chơi, đây là lĩnh vực tốn kém, có đầu tư bao nhiêu cũng không đủ. Trong thời đại chuyển đổi số, chúng ta chỉ đầu tư tập trung máy móc cho các TTQT miền Nam, miền Bắc, còn các TTQT ở các tỉnh thành chỉ cần tập trung vào việc kiểm tra số liệu, cần xã hội hoá hoạt động quan trắc. Tuy nhiên còn thiếu cơ chế, đơn giá để mua số liệu nếu như các Cty như Vingroup, Mobi, Vina...muốn đầu tư & bán số liệu cho Nhà nước.

Trả lời:

Vấn đề xã hội hoá hoạt động QTMT đã được khuyến khích trong luật BVMT 2020, ngoài ra, đây không nằm trong phạm vi Thông tư 10.

Chính phủ đã ban hành Nghị định 73/2017/NĐ-CP ngày 14 tháng 6 năm 2017 về thu thập, quản lý, khai thác, sử dụng dữ liệu TN&MT về khuyến khích, tham gia của tổ chức, cá nhân bên ngoài Nhà nước. Việc mua bán, trao tặng số liệu thì theo cơ chế thị trường, thực hiện theo hình thức Hợp đồng, không cần thiết quy định thêm về cơ chế, đơn giá.

2. Sở TNMT Bến Tre:

- Đề nghị ban hành hướng dẫn thêm nội dung quan trắc nước biển ven bờ

Trả lời: Dù đã nghiên cứu kinh nghiệm các nước, hiện vẫn chưa đủ thông tin, cơ sở kỹ thuật để ban hành quy định

- Đề nghị hướng dẫn về phương pháp cho các thông số mới

Trả lời: Đối với các thông số mới, phần phụ lục đã quy định rõ các phương pháp lấy mẫu, phương pháp phân tích

3. Trung tâm Quan trắc môi trường Đồng Nai:

- Điều 20 quy định tổ chức tham gia QTMT phải áp dụng hệ thống quản lý ISO 17025. Nhưng tổ chức quan trắc có thể bỏ việc thuê tư vấn đánh giá để lấy chứng chỉ công nhận 17025 hay không (chỉ cần xây dựng & áp dụng)?

Trả lời: Đúng vậy, Thông tư 10 chỉ yêu cầu áp dụng theo hệ thống chất lượng mà không bắt buộc phải có chứng nhận như VILAS

- Điều 24 quy định các Vimcerts phải tham gia hoạt động thử nghiệm thành thạo, vậy nếu đơn vị sắp hết hạn GCN Vimcerts mà không tìm được đơn vị nào tổ chức thành thạo thì có được tự tổ chức 3 PTN đối chứng như theo điểm 2 Điều 21?

Trả lời: Được phép thực hiện, tuy nhiên chủ yếu áp dụng cho các thông số hữu cơ phức tạp vì có thể chưa có đơn vị cung cấp dịch vụ thử nghiệm thành thạo

- Phần phụ lục liên quan đến QT hiện trường, biên bản lấy mẫu có chữ kí của đại diện cơ sở lấy mẫu. Vậy nếu lấy mẫu KKKQ, nước mặt thì đại diện cơ sở lấy mẫu sẽ là ai (xã, phường hay ai khác)

Trả lời: Phần đại diện cơ sở lấy mẫu sẽ để trống

4. Chi cục BVMT An Giang:

- Nếu chưa có tỉnh chưa có Quy hoạch mạng QTMT được duyệt thì có đủ cơ sở pháp lý chương trình QTMT?

Trả lời: Được phép thực hiện

- Đề nghị hướng dẫn rõ hơn về hình thức, nội dung tem niêm phong công kết nối của QT nước thải & khí thải, thành phần đoàn kiểm tra, các quyết định thành lập & các giấy tờ cần thiết chuẩn bị

Trả lời: Hình thức, nội dung niêm phong do đơn vị địa phương cần tự quyết định, nếu hướng dẫn quá cụ thể sẽ có thể gây khó khăn khi thực hiện

- Phụ lục 1 về thiết kế chương trình QTMT có 2 lần về khảo sát là trùng nhau (mục 4 và mục 11.3.a), việc này rất khó vì bên tài chính chỉ duyệt cho 1 lần cho mỗi hoạt động

Trả lời: Nếu đã có địa điểm cụ thể theo quy hoạch hoặc đã nắm và thực hiện trước đây, thì có thể bỏ bớt phần khảo sát thực tế

5. Trung tâm Quan trắc môi trường Kiên Giang

- Về tần suất quan trắc quy định tối thiểu 6 lần/năm đối với nước mặt, biên và 4 lần/năm với nước dưới đất, 2 lần/năm với đất. Hiện nay, TTQT không thể thực hiện được do số lượng biên chế của TTQT hạn chế, thậm chí chưa tuyển đủ biên chế nên không đủ nhân sự thực hiện

Trả lời: TTQT có thể thuê đơn vị bên ngoài có GCN Vimcerts nếu chưa đủ nguồn lực, thông số chưa được công nhận

- Với tinh thần chỉ đạo của Sở và TTQT, làm những gì trong khả năng mình có. Nhiều thiết bị hư không thể tiến hành đánh giá phương pháp Vimcert, sau đợt đánh giá nếu thiết bị sửa xong, thì có được sử dụng thực hiện quan trắc?

- Nhiệm vụ QTMT là nhiệm vụ do Nhà nước giao. Nhưng việc dùng từ “Giấy chứng nhận cho dịch vụ QTMT” là chưa phù hợp vì được hiểu nhầm là áp dụng cho các dịch vụ khác chứ không bắt buộc với các hoạt động QTMT do Nhà nước giao

Trả lời: Luật BVMT đã quy định GCN Vimcerts là bắt buộc cho QTMT do tổ chức Nhà nước hoặc ngoài Nhà nước thực hiện

6. Trung tâm Quan trắc môi trường Bà Rịa – Vũng Tàu:

- Tại mục 8, Điều 23, Chương V: đề nghị giải thích rõ hơn về quy định 1 mẻ tối đa bao nhiêu mẫu (bao gồm mẫu QC), và mỗi mẻ mẫu tối thiểu phải thực hiện bao nhiêu mẫu QC. Bởi vì để kiểm soát được sự nhiễm bẩn của dụng cụ, hóa chất, thuốc thử, các yếu tố ảnh hưởng, đánh giá độ chụm, độ chính xác của kết quả phân tích thì ít nhất phải thực hiện 4 mẫu QC: mẫu trắng, mẫu lặp, mẫu thêm chuẩn, mẫu chuẩn thẩm tra. Nhưng điều này sẽ gây nhiều khó khăn như đôi lúc số lượng mẫu QC trong 1 mẻ mẫu nhiều hơn số lượng mẫu thực (đối với những mẫu cần làm trong ngày), chi phí cho mẫu QC cao.

Trả lời: Bởi vì để kiểm soát được sự nhiễm bẩn của dụng cụ, hóa chất, thuốc thử, các yếu tố ảnh hưởng, đánh giá độ chụm, độ chính xác của kết quả phân tích thì ít nhất phải thực hiện 4 mẫu QC: mẫu trắng, mẫu lặp, mẫu thêm chuẩn, mẫu chuẩn thẩm tra, chính vì thế ngay cả khi có ít mẫu thì vẫn được coi là 1 mẻ mẫu thì phòng thí nghiệm vẫn phải thực hiện đủ số lượng mẫu QC như quy định để đảm bảo chất lượng của kết quả phân tích.

- Điều 20. Hệ thống quản lý chất lượng quan trắc môi trường

1. Tổ chức tham gia hoạt động quan trắc môi trường phải áp dụng hệ thống quản lý chất lượng theo Tiêu chuẩn ISO/IEC 17025:2017 hoặc tương đương để xây dựng hệ thống quản lý chất lượng nội bộ nhằm đảm bảo chất lượng kết quả quan trắc: khi áp dụng tiêu chuẩn ISO/IEC 17025: 2017: thì có quy định được công nhận tất cả các chỉ tiêu được chứng nhận VINCERMT hay không hay chỉ cần 1 số thông số đại diện. Và tiêu chuẩn tương đương với ISO 17025: 2017 là những tiêu chuẩn nào?

Trả lời: Quy định này chỉ yêu cầu áp dụng, không phải sử dụng chứng nhận VILAS

- "Điều 6. Quan trắc chất lượng không khí xung quanh

3. Đối với chương trình quan trắc chất lượng môi trường cấp tỉnh, tối thiểu phải lựa chọn các thông số: khí tượng, SO₂, CO, NO₂, TSP, PM₁₀ với tần suất quan trắc tối thiểu 02 tháng/đợt (06 đợt/năm)"

- Thông số PM₁₀ theo phương pháp Thông tư quy định sẽ phải thực hiện lấy mẫu 24h việc này áp dụng trong thực tế rất khó trong điều kiện thời tiết, điện 220V, thiết

bị vận hành liên tục. Khuyến nghị nên để thông số này vào mục tùy chọn không bắt buộc

Trả lời: Đối với thông số bụi, các địa phương có thể lựa chọn các vị trí đại diện để quan trắc.

7. Sở Tài nguyên và Môi trường tỉnh Bình Thuận:

- Theo quy định chỉ được sử dụng phần mềm do Bộ TNMT cung cấp (Envisoft), phần mềm phải điều khiển được thiết bị lấy mẫu tự động và tích hợp hệ thống camera giám sát, Tuy nhiên, phần mềm Envisoft 18.01 được chuyển giao cho Bình Thuận chưa thực hiện được 02 tác vụ trên (Sở đã có 02 Công văn đề nghị cập nhật, gần nhất là Công văn số 2756/STNMT-TTQMT ngày 28/6/2021 kiến nghị). Đề nghị sớm tích hợp 02 chức năng trên để phục vụ quản lý các trạm cơ sở. Xin cảm ơn.

Trả lời: Trung tâm Quan trắc môi trường miền Bắc đã chuyển giao và hướng dẫn các địa phương sử dụng phần mềm Envisoft bao gồm tất cả các tính năng của phần mềm bao gồm cả phần camera và điều khiển lấy mẫu. Trong thời gian tới phần mềm Envisoft cũng sẽ được tiếp tục được cập nhật, bổ sung để phù hợp với các Datalogger được sử dụng phổ biến hiện nay. Trong quá trình thực hiện các Sở Tài nguyên và Môi trường gặp khó khăn, vướng mắc về các tính năng của phần mềm Envisoft thì liên hệ với Trung tâm Quan trắc môi trường miền Bắc để được hỗ trợ.

8. Trung tâm Quan trắc môi trường tỉnh Bình Phước

- - Đề nghị sửa đổi, bổ sung Thông tư 20/2017/TT-BTNMT định mức Kinh tế kỹ thuật hoạt động quan trắc môi trường vì hiện nay trong thông tư này chưa quy định một số các thông số quan trắc và các trạm quan trắc nước mặt tự động (ví dụ như COD).

- Điều 39, Thông tư 10/2021/TT-BTNMT, yêu cầu về việc nhận, truyền và quản lý dữ liệu tại các trạm: việc truyền dữ liệu các máy lấy mẫu tự động của các trạm quan trắc nước thải theo chuẩn và định dạng nào?

Trả lời: Đối với máy lấy mẫu tự động, hiện tại có nhiều loại và chưa thống nhất nên chưa thể xây dựng được chuẩn cho việc truyền dữ liệu các máy lấy mẫu tự động của các trạm quan trắc nước thải.

9. Sở TNMT Đồng Nai

- Tại sao tại Điểm D, Khoản 3, Điều 26: Yêu cầu cơ bản đối với trạm quan trắc chất lượng nước mặt tự động không quy định các yêu cầu thuật ngữ đối với camera. Tuy nhiên tại Điểm d, Khoản 3, Điều 36: Yêu cầu cơ bản đối với trạm quan trắc tự động khí thải thì quy định yêu cầu kỹ thuật rất rõ.

Trả lời: Hiện nay theo quy định Luật và Nghị định, các cơ sở có hệ thống quan trắc tự động nước thải, khí thải phải lắp đặt camera (quy định bắt buộc) nên nội dung Thông tư số 10 hướng dẫn cụ thể. Đối với trạm xung quanh hiện nay quy định không bắt buộc trạm quan trắc xung quanh phải lắp camera.

- Quy định về quản lý, vận hành hệ thống quan trắc tự động có yêu cầu trước khi hệ thống được đưa vào vận hành chính thức, đơn vị vận hành phải gửi hồ sơ liên quan về Sở tài nguyên và Môi trường. Trong trường hợp Cơ sở sản xuất thuê đơn vị vận hành thì Chủ thể nào có trách nhiệm gửi báo cáo. Và trong trường hợp Sở TNMT nhận được hồ sơ của Trạm quan trắc tự động nhưng nhận thấy hồ sơ không đảm bảo theo quy định tại Thông tư 10 thì Sở phải hành xử như thế nào?

Trả lời: Cơ sở sản xuất (đơn vị sở hữu, đầu tư hệ thống) phải có trách nhiệm gửi (tương tự như chủ cơ sở quan trắc định kỳ, không phải đơn vị được thuê quan trắc). Đây là quy định để các Sở nắm bắt thông tin kỹ thuật của trạm để quản lý, không phải thủ tục hành chính. Nếu trạm không đáp ứng yêu cầu thì Cơ quan quản lý yêu cầu đơn vị thực hiện theo quy định.

- Đề nghị Tổng Cục hướng dẫn các nội dung chính trong quy trình SOP để các đơn vị thống nhất trong việc xây dựng quy trình SOP

Trả lời: Nội dung SOP đã được quy định chi tiết tại Phụ lục 8 của Thông tư.

10. Trung tâm Quan trắc môi trường tỉnh Đồng Nai

- Việc kết nối cơ sở dữ liệu quan trắc online nước thải từ các công trình dầu khí về bờ đang chưa thực hiện được do tính bảo mật, đường truyền, ..., Nghị định hướng dẫn Luật sẽ quy định chi tiết đặc thù này.

Trả lời: Đối tượng áp dụng của Thông tư số 10 theo Điểm 2, Điều 2 không bao gồm hoạt động dầu khí trên biển. Do hoạt động dầu khí là một hoạt động đặc thù nên sẽ được quy định ở một Thông tư khác

- Theo quy định quan trắc khí thải 3 mẫu/lần đo. Việc đo đạc thu mẫu đối với 3 mẫu này có cần phải đo trong cùng 01 ngày không? Hay có thể lấy mẫu vào các ngày khác nhau.

Trả lời: Quy định lấy 3 mẫu/lần đo là đối với đo nhanh. Do đó, phải thực hiện ngay tại thời điểm đo.

- Đối với các lò hơi chỉ vận hành trong thời gian ngắn 3-5 phút không đảm bảo 15 phút/mẫu thì xử lý như thế nào (trường hợp này rất phổ biến).

Trả lời: Cần đo vào thời điểm lò vận hành. Trường hợp này liên quan tới việc vận hành lò, do đó việc quan trắc phải thực hiện theo phù hợp quy trình vận hành.

11. Trung tâm Quan trắc môi trường tỉnh Tây Ninh

- Đối với niêm phong Datalogger thì niêm phong các cổng kết nối nào hay niêm phong hết toàn bộ datalogger

Trả lời: Đối với niêm phong Datalogger thì niêm phong các cổng kết nối. Điều này được quy định chi tiết tại Điều 39 của Thông tư./.